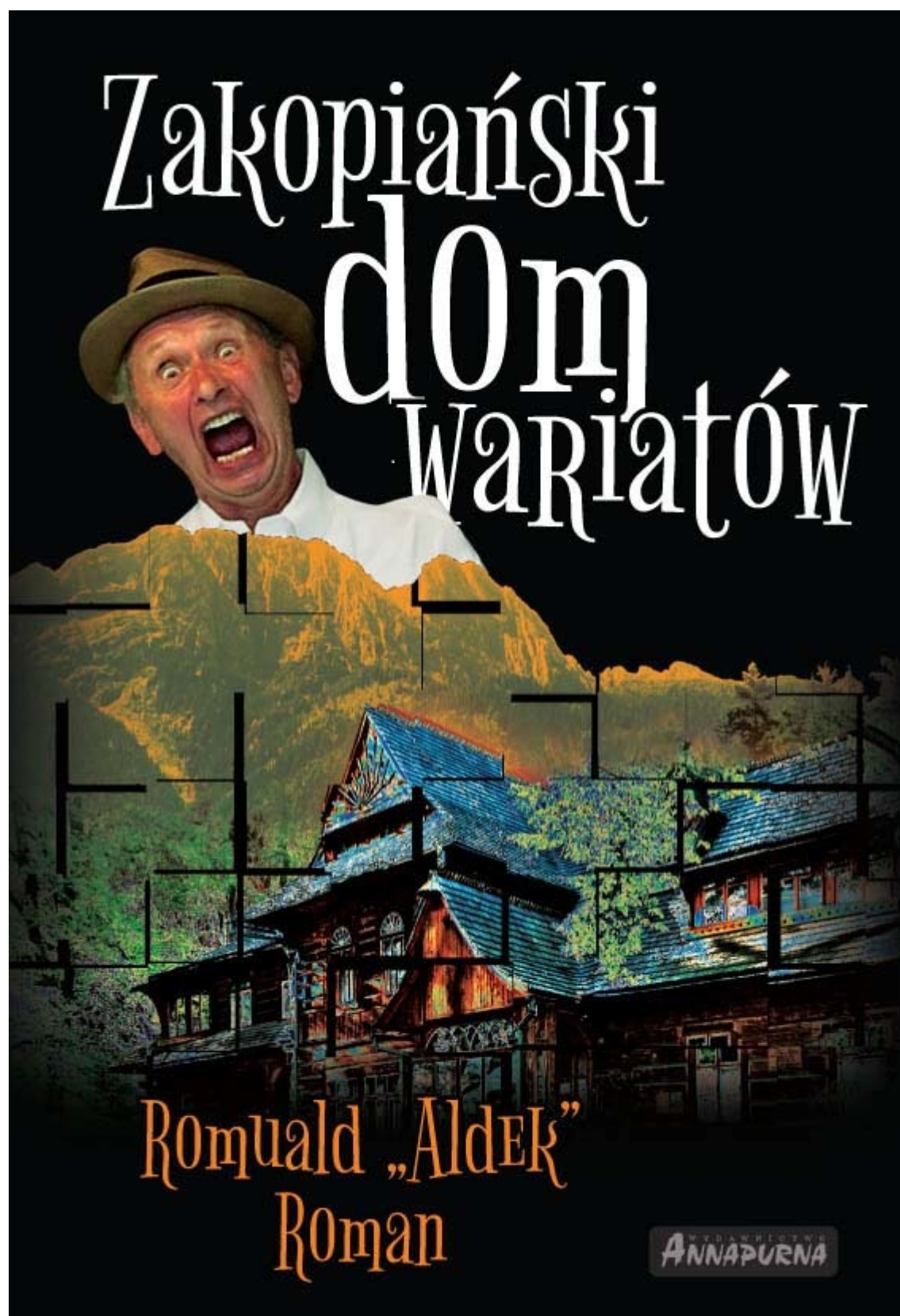

Zakopiański dom wariatów

Romuald „Aldek” Roman od 1984 roku razem z rodziną żyje w USA. Obecnie wraz z żoną Jolą mieszka w historycznej miejscowości Chestnut Hill pod Filadelfią,

gdzie wielu bogatych fabrykantów budowało swoje wielkie gotyckie domy i rezydencje w stylu tudoriańskim. Silverstone Bed & Breakfast należący do Joli i Aldka mieści się w pięknej wiktoriańsko-gotyckiej posiadłości zbudowanej w 1877 roku dla rodziny Jenks, właścicieli kilku fabryk w Filadelfii. Dom zaprojektował znany architekt Theophilus Chandler, który założył szkołę architektury na Uniwersytecie Pensylwania.

Rezydencja, do budowy której wykorzystano tutejszy kamień z doliny potoku Wissahickon, o mieniącym się w słońcu srebrzystym odcieniu, usytuowana na wzgórzu, otoczona lasem i strumieniami, wygląda imponująco. Pobliska Zielona Dolina (Valley Green) jest jednym z największych parków naturalnych w Stanach Zjednoczonych.

W domu Romanów czuć Polskę i teatralną historię rodzinną. W jadalni wisi portret słynnej przedwojennej aktorki i śpiewaczki, po wojnie aktorki Teatru Polskiego w Warszawie, Janiny Romanówny, starszej siostry ojca Aldka Romana. – *Przypomina mi się jej warszawskie mieszkanie, nasze coroczne wizyty i morały cioci Janki* – opowiada Jola Roman. – *Bardzo ją lubiłam, była symbolem odchodzącego świata, manier i kultury. W życiu mówiła tak, jakby była na scenie. Jej mąż Mieczysław Mierzejewski, dyrygent i wielbiciel aforyzmów, które cytował przy każdej okazji, zawsze był ubrany w garnitur i białą koszulę z krawatem. Ciocia Janka zmarła w wieku 87 lat, ale w mojej pamięci pozostanie piękną, zawsze umalowaną starszą panią, w biżuterii.*

W takich podfiladelfijskich warunkach powstała najnowsza książka Romualda „Aldka” Romana, błyskotliwie napisana i pełna humoru historia Zakopanego lat 50-tych i 60-tych. Zdobyła ona nagrodę czytelników w konkursie na „Najlepszą książkę na zimę 2015” w kategorii „Perły z lamusa”. Ten sam portal uznał „Zakopiański dom wariatów” za jedną z Najlepszych Książek Roku 2015.

Joanna Sokołowska-Gwizdka

Jola i Aldek Romanowicz

Romuald „Aldek” Roman

Zakopiański dom wariatów

Książka ta jest dużej mierze fikcją, prawdziwe wydarzenia zostały poprzecinane z powodu zaników pamięci i fantazji pisarskiej autora. Obok znanych nazwisk osób tworzących Zakopane lat siedemdziesiątych przewija się w niej wiele wymyślonych postaci. Jeśli osoba, nazwisko czy sytuacja opisana przeze mnie przypomina komuś kogoś, kto w tamtych czasach mieszkał w Zakopanem, nie biorę za to odpowiedzialności.

Proszę nie powoływać się na tę książkę w poważnych artykułach, opracowaniach

historycznych, a już szczególnie w pracach doktorskich, bo na pewno się nie obronią.

Zamiast wstępu

Penn patrzy na Giewont

Na wieży filadelfijskiego ratusza, sto sześćdziesiąt metrów nad dachami Filadelfii, stoi jedenastometrowy posąg z brązu przedstawiający założyciela Pensylwanii Wiliama Penna. Twórca posągów pstrzących monstrualne centrum biurokracji miasta wymyślił sobie, że mesjasz kwaków będzie patrzył ze swojej wieży w kierunku Penn's Landing. Tymczasem, gdy w 1901 roku stawiano ten czternastotonowy pomnik, zamiast twarzą na południe, ustawiono go twarzą na północny wschód. I Wiliam Penn spogląda z Filadelfii tam, gdzie za morzem, za górami są Zakopane i Giewont.

Ja też co jakiś czas tam popatruję i choć niby zrosłem się Ameryką, to co chwila coś sobie przypominam, coś, co we mnie siedzi, coś, co przeżyłem pod Giewontem. I tak żyję, i tak piszę.

Romuald „Aldek” Roman, Zakopiański Dom Wariatów, wyd. Annapurna, Warszawa 2015 r.

Fragmenty książki ukazały się na stronie w kolejne dwa wtorki.

Romuald „Aldek” Roman urodził się w 1949 roku w Nowym Sączu. Jest wnukiem znanego lwowskiego aktora teatralnego Władysława Romana i bratankiem słynnej polskiej aktorki teatralnej i filmowej Janiny Romanówny. W 1971 roku ukończył Wydział Leśny Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, a po wyjeździe do USA Temple University w Filadelfii. Ma wiele talentów i zainteresowań. Taternik, leśnik, nauczyciel, narciarz, menedżer w Environmental Protection Agency, gdzie był ekspertem stosowanej toksykologii przemysłowej, konsultant ONZ w Polsce i w Rumunii. Współpracował przy projekcie oczyszczenia Wyspy Neville Island, która była wcześniej śmietniskiem przemysłowych zakładów Pittsburgha. Pisze krótkie szkice literackie, opowiadania i eseje – pełne dowcipu i dystansu wspomnienia z Polski, w tym z okresu

zakopiańskiego oraz osobiste wrażenia z pobytu w Stanach Zjednoczonych. (*Na podst. Wikipedii*).